وزارت کشور
سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

بسمه تعالی

سال "تولید؛ پشتیبانی ها، مانع زدایی ها"

شماره: ۴۸۲۳۹
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲
پیوست: دارد

فوری– حائز اهمیت

معاونین محترم هماهنگی امور عمرانی استانداری های کشور

موضوع: ایجاد و توسعه بازارچه های ساماندهی مشاغل با هدف کمک به رونق تولید و افزایش اشتغال

باسلام و احترام:

با عنایت به منویات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در راستای حمایت از کالای ایرانی و به‌منظور تحقق اهداف ترسیم‌شده دولت محترم در توسعه کسب‌وکار و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار و همچنین به استناد ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار و آیین‌نامه اجرایی آن، ماده ۱۱ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی و دستورالعمل اجرایی آن، ماده ۸۵ قانون نظام صنفی و آیین‌نامه اجرایی آن، تبصره۱بند ۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری، بند ۶ مصوبات هشتاد و یکمین جلسه شورای عالی اشتغال و دستورالعمل ساماندهی دست‌فروشی: لطفا دستور فرمایید برنامه‌ریزی و تدابیر لازم جهت **ایجاد و توسعه بازارچه‌های ساماندهی مشاغل** توسط شهرداری‌ها و تأمین زمین موردنیاز برای اجرا در سطح شهرها با بهره‌گیری از ظرفیت وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، سازمان اوقاف و امور خیریه، تعاونی‌ها، بخش خصوصی و سایر بنیادها و نهادها صورت پذیرد. به پیوست راهنمای ایجاد و توسعه بازارچه‌های ساماندهی مشاغل که باهدف کمک به رونق تولید و افزایش اشتغال از طریق دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی، صاحبان مشاغل خانگی، فروشندگان کم سرمایه و دست‌فروشان به بازار مصرف تهیه‌شده است جهت ابلاغ به شهرداری‌های تابعه ارسال می‌شود. شایسته است گزارشی از اقدامات انجام‌شده شامل ایجاد و توسعه بازارچه‌های یادشده حداکثر تا پایان بهمن‌ماه سال جاری به تفکیک شهرها جهت جمع‌بندی و انعکاس به دبیرخانه شورای عالی اشتغال به این سازمان منعکس گردد.

مهدی جمالی نژاد
رئیس سازمان

رونوشت:
جناب آقای دکتر وحیدی وزیر محترم کشور برای استحضار
جناب آقای کوشش تبار سرپرست محترم معاونت هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه ای وزارت کشور بازگشت به رونوشت نامه های شماره ۱۴۲۸۵۷ مورخ ۱۴۰۰/۹/۷ و شماره ۱۴۶۸۵۷ مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۰ برای آگاهی و اقدام لازم
جناب آقای نصرتی جانشین محترم رئیس و معاون توسعه مدیریت و منابع برای آگاهی
جناب آقای رجب صلاحی معاون محترم امور شهرداری ها برای آگاهی
ارسال از طریق شبکه دولت
ارسال از طریق پیام استان
ارسال به وزارت کشور

وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

معاونت امور شهرداری‌ها

راهنمای ایجاد و توسعه بازارچه‌های ساماندهی مشاغل

دفتر محیط‌زیست و خدمات شهری

دی‌ماه ۱۴۰۰

بنام خدا

راهنمای ایجاد و توسعه بازارچه‌های ساماندهی مشاغل

مقدمه:

با عنایت به منویات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در راستای حمایت از کالای ایرانی و به‌منظور تحقق اهداف ترسیم‌شده دولت محترم در توسعه کسب‌وکار و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار و همچنین به استناد قوانین و مقررات مربوطه ازجمله ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار و آیین‌نامه اجرایی آن و بند ۶ مصوبات هشتاد و یکمین جلسه شورای عالی اشتغال؛ **"راهنمای ایجاد و توسعه بازارچه‌های ساماندهی مشاغل"** باهدف اصلی کمک به رونق تولید و افزایش اشتغال، تهیه و تدوین گردیده است.

اهداف:

- دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی، صاحبان مشاغل خانگی، فروشندگان کم سرمایه و دست‌فروشان به بازار مصرف
- حمایت از تولید کالاهای داخلی و پشتیبانی از طرح‌های اشتغال‌زا
- افزایش ظرفیت‌های کسب‌وکار خانگی در جهت توسعه فرصت‌های شغلی
- افزایش بهره‌وری سرمایه و صرفه‌جویی در هزینه‌های جانبی اشتغال
- افزایش رضایت مصرف‌کنندگان
- فراهم‌سازی شرایط مناسب و ایمن در بازارچه‌ها

قوانین و مقررات مرتبط:

- ماد ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار(مصوب ۱۳۹۰) و آیین‌نامه اجرایی آن
- ماده ۱۱ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی(مصوب ۱۳۸۹) و دستورالعمل آن
- ماده ۸۵ قانون نظام صنفی(اصلاحی ۱۳۹۲) و آیین‌نامه اجرایی آن

- تبصره ۱بند ۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری(مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات بعدی)
- بند ۶ مصوبات هشتاد و یکمین جلسه شورای عالی اشتغال مصوب ۱۴۰۰/۸/۶
- دستورالعمل ساماندهی دست‌فروشی(ابلاغی شماره ۲۳۸۳۳۰ مورخ۱۳۹۸/۱۲/۶ وزیر محترم کشور)

فرایند اجرای کار:

۱- برگزاری نشست کارگروه موضوع ماده۸ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار و نشست کارگروه ماده۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۸۵ قانون نظام صنفی و طرح موضوعات ازجمله مکان‌های معرفی‌شده از سوی شهرداری و الزام به تخصیص اراضی از سوی اداره راه و شهرسازی
۲- مکان‌یابی سایر زمین‌های مناسب در شهر
۳- آماده‌سازی زمین برای ایجاد بازارچه مطابق مقررات ملی ساختمان
۴- استفاده از سازه‌های مناسب و فراهم نمودن امکانات موردنیاز از قبیل؛ سرویس بهداشتی، تجهیزات ایمنی ،آتش‌نشانی و ...
۵- تنظیم و اجرای نظام واگذاری غرفه‌ها به افراد مشمول بر اساس قوانین و مقررات مربوطه
۶- نظارت و پایش عملکرد بازارچه‌ها به‌صورت دوره‌ای

ویژگی‌های ایجاد بازارچه:

۱- زمین‌های مناسب

- اراضی و اماکن بلااستفاده یا رهاشده در اختیار شهرداری
- اراضی و فضاهای عمومی موجود و در اختیار شهرداری(بوستان‌های محلی، تفرجگاه‌های شهری، مراکز محله و...)
- اراضی معرفی‌شده از سوی اداره راه و شهرسازی برابر ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار
- اراضی و فضاهای سرپوشیده و روباز مناسب و قابل‌واگذاری جهاد کشاورزی، سازمان اوقاف و امور خیریه، تعاونی‌ها، بخش خصوصی و سایر بنیادها و نهادها

۲- معیارهای انتخاب مکان بازارچه:

- دسترسی آسان شهروندان

- عدم ایجاد اختلال ترافیکی در اطراف بازارچه
- پراکنش مناسب و پوشش همه مناطق و نواحی شهر
- توجه به محله محوری با اولویت محلات هدف حاشیه‌نشینی
- عدم وجود معارض یا صورت‌جلسه واگذاری زمین
- دسترسی به شبکه آب، برق و ...
- توجه به مسائل بهداشتی، محیط‌زیست و ایمنی
- استفاده از ظرفیت محوطه‌ها و بناهای ارزشمند تاریخی و فرهنگی برای عرضه صنایع‌دستی و هنرهای سنتی با هماهنگی ادارات میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی

۳- روند آماده‌سازی زمین بازارچه

- نقشه‌برداری و خاک‌برداری یا خاک‌ریزی
- اجرای کانال‌های موردنیاز جهت مسیرهای تأسیسات برقی و مکانیکی و هدایت آب‌های سطحی
- ایجاد رمپ یا احداث پل بر روی جداول جهت دسترسی آسان مشتریان و وسایل نقلیه آن‌ها
- مناسب‌سازی فضاهای مورداستفاده برای استفاده افراد کم‌توان و توان یاب (معلولین و...)
- انجام تأسیسات برق و مکانیکی موردنیاز ازجمله برق‌رسانی، آب‌رسانی و در صورت نیاز خطوط تلفن
- کف سازی مناسب و قابل شستشو غرفه‌ها و در صورت نیاز سیستم فاضلاب کف راهروها
- نصب علائم مناسب راهنمایی هدایت مسیر در سطح شهر و علائم راهنمای داخلی بازارچه
- نصب سازه‌های ثابت یا موقت در محل‌های موردنظر طبق نقشه
- جانمایی و احداث دفتر مدیریت بازارچه و اتاق نگهبانی
- جانمایی و احداث نمازخانه به ابعاد مناسب
- جانمایی سرویس‌های بهداشتی و نصب و یا احداث آن‌ها با توجه به وسعت بازارچه و تعداد مراجعین (سرویس‌های بهداشتی ثابت و سیار)
- فضاسازی مناسب محوطه جلوی بازارچه و پیش‌بینی پارکینگ مناسب در صورت امکان
- روشنایی مناسب محوطه و فضای بازارچه
- محصور کردن بازارچه از طریق دیوار یا حصارکشی
- پیش‌بینی الزامات ایمنی و آتش‌نشانی از قبیل؛ سیستم آب آتش‌نشانی، خاموش‌کننده آتش و ...
- پیش‌بینی تعداد و ابعاد غرفه‌های ایجادشده با لحاظ سایر فضاهای موردنیاز متناسب با مساحت زمین

- پیش‌بینی پوشش بیمه موردنیاز برای بازارچه
- نصب سطل زباله مناسب با توجه به نیاز محل و پیش‌بینی محل ذخیره موقت پسماندها

۴- انواع سازه

الف- بازارچه:

- موقت (کانکس، داربستی، سازه‌های فضاکار و ...)
- ثابت(ابنیه و سوله)
- ترکیبی(موقت و ثابت)

ب- سایه‌بان:

- موقت
- دائمی(سازه با ورق گالوانیزه، فلزی با سقف پلی کربنات و...)

پشتیبانی و نظارت:

- تعمیر و نگهداری بازارچه‌ها به‌صورت دوره‌ای
- استفاده از ظرفیت فناوری‌های نوین به‌منظور خدمات‌رسانی مطلوب به شهروندان
- اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی شهروندان نسبت به فعالیت بازارچه‌ها
- اطلاع‌رسانی به افراد مشمول و هدایت آن‌ها به محل‌های از پیش تعیین‌شده(بازارچه‌ها)
- نظارت و پایش عملکرد بازارچه‌ها به‌صورت دوره‌ای